

**ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ,
ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ
ΣΠΟΥΔΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**

22/10/2024

I say, science.

**Πειραματική εθνογραφία,
και η εθνογραφική μέθοδος
πέρα από την ανθρωπολογία**

Πολυτροπική και Πειραματική Εθνογραφία

Πολυτροπικότητα (multimodality)

- Η πολυτροπικότητα στην εθνογραφία αντιπροσωπεύει μια **στροφή προς πιο ενσώματες και διαδραστικές μεθόδους έρευνας και ανάλυσης**, ξεφεύγοντας από τις παραδοσιακές, κειμενικές προσεγγίσεις. Αυτή η στροφή τονίζει τη χρήση εξω-κειμενικών μορφών, όπως ταινίες, εγκαταστάσεις, ιστότοπους και θεατρικές παραστάσεις.
- Μέσω της ενσωμάτωσης ποικίλων μέσων, η πολυτροπικότητα **επιδιώκει να εξαλείψει τη διάκριση μεταξύ ακαδημαϊκής ανάλυσης και αισθητηριακών εμπειριών**. Δίνει τη δυνατότητα στους εθνογράφους να αλληλεπιδρούν με ένα ευρύτερο κοινό και να ανοίξουν διεπιστημονικό διάλογο, ανοίγοντας δρόμους για την αναπαράσταση πολιτισμικών και κοινωνικών φαινομένων.
- Η διάδοση των ψηφιακών εργαλείων στηρίζει αυτή τη στροφή, προσφέροντας νέους τρόπους αφήγησης εθνογραφικών ιστοριών σε συνεργατικές, πολυαισθητηριακές μορφές. Ωστόσο, αυτή η προσέγγιση δεν βασίζεται αποκλειστικά στην τεχνολογία, καθώς επανεξετάζει παλαιότερες μεθόδους που στόχευαν στη συμμετοχική, αισθητηριακή και δημιουργική εθνογραφία.

Caso 7

Ethnodata, Εκουαδόρ

Συλλογική δημιουργία γνώσης και επικοινωνία αποτελεσμάτων έρευνας και με εικαστικές μεθόδους.

Caso 5

Το πρότζεκτ εστιάζει στη συλλογή δεδομένων αλλά και τη συλλογική κατασκευής της γνώσης γύρω από θέματα που αφορούν τη βία, όπως οι γυναικοκτονίες, οι δολοφονίες, οι εξαφανίσεις, ασκώντας κριτική στο ποινικό σύστημα και τη συστημική αναπαραγωγή της βίας. Η γνώση προκύπτει “από τα κάτω” και “οριζόντια”, σε συνεργασία με τις κοινότητες και τα άτομα που αφορούν τα ζητήματα της έρευνας. Συνδυάζει κείμενα με άλλες μεθόδους, όπως το την εικονογράφηση και την αφήγηση.

<https://www.ethnodata.org/>

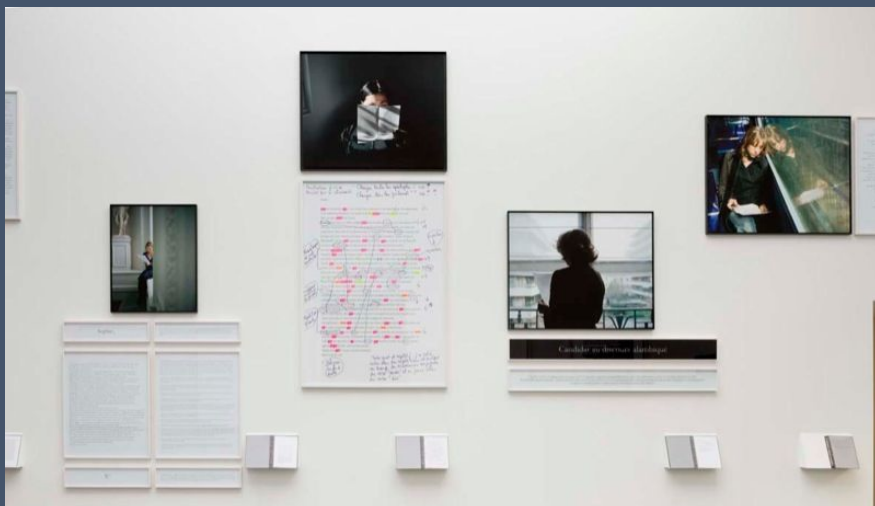
Δύο σημαντικές έννοιες: Θεσιακότητα και Αναστοχαστικότητα

Positionality - Θεσιακότητα:

Οι κοινωνικές ταυτότητες που μπορεί έχει ένα άτομο (φύλο, φυλή, τάξη, εθνικότητα, αναπηρία, γεωγραφική τοποθεσία κ.λπ.) και πώς ο συνδυασμός τους επηρεάζει την κατανόηση του κόσμου, την αλληλεπίδραση με αυτόν, την έρευνα και τις εθνογραφικές πρακτικές. Οι ταυτότητες που έχει @ερευνητ@ είναι ρευστές, και μπορεί να επηρεάζουν την πρόσβασή που έχει σε διάφορες κοινωνικές ομάδες.

Reflexivity - Αναστοχαστικότητα:

Η διαδικασία της διερεύνησης του ποιοι είμαστε ως ερευνητ@, πώς οι υποκειμενικότητες και οι προκαταλήψεις μας καθοδηγούν και επηρεάζουν τη διαδικασία της έρευνας, πώς η κοσμοθεωρία μας διαμορφώνεται από την έρευνα που κάνουμε και το αντίστροφο. Αν η θεσιακότητα αναφέρεται στο τι γνωρίζουμε και πιστεύουμε, τότε η αναστοχαστικότητα αφορά το τι κάνουμε με αυτήν τη γνώση.

Ένα γράμμα πολλές ερμηνείες ανάλογα με την θέση/εμπειρία του κάθε ατόμου...

Η εικαστική καλλιτέχνης Sophie Calle δίνει μια επιστολή, με την οποία της ανακοίνωνε το χωρισμό τους ο σύντροφός της σε 107 γυναίκες διαφορετικών ειδικοτήτων: φιλόλογο, εγκληματολόγο, ηθοποιό, performance artist, μουσικό, τραγουδίστρια όπερας κτλ κτλ. Η κάθε μία παρέχει τη δική της ερμηνεία στην επιστολή, ανάλογα με το επάγγελμα, τις εμπειρίες και το χαρακτήρα της.

Sophie Calle, *Prenez Soins De Vous*, 2007,
https://www.youtube.com/playlist?list=PLP3yBLcMa_-FgS6yCauyUgWs4KiK60trN

Αναστοχαστικότητα στην εθνογραφική μελέτη

- Σύμφωνα με τους George Marcus (1995) η αναστοχαστικότητα περιλαμβάνει την επίγνωση τ@εθνογράφου για τη θέση και τις σχέσεις τ@ στους διάφορους χώρους που μελετά, αναγνωρίζοντας την ευελιξία της ταυτότητάς τ@ σε διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Τονίζει ότι ο ρόλος τ@ εθνογράφου δεν είναι στατικός, αλλά διαρκώς επαναπροσδιορίζεται καθώς αλληλεπιδρά με διαφορετικές ομάδες, αφηγήσεις και υποκειμενικότητες σε πολλαπλές τοποθεσίες.
- Η αναστοχαστικότητα αμφισβητεί τις παραδοσιακές αντιλήψεις περί αντικειμενικής αποστασιοποίησης, προωθώντας μια πιο ενεργή εμπλοκή τ@ ερευνητ@ με το πεδίο μελέτης.
- Αυτή η μέθοδος αμφισβητεί την παλαιότερη αντίληψη περι εθνογραφικής αυθεντίας, απαιτώντας συνεχή αυτοαξιολόγηση και προσαρμογή στις συνθήκες.

Παρα-εθνογραφία

- Σύμφωνα με τους George Marcus και Doug Holmes (2008), η παρα-εθνογραφική προσέγγιση προωθεί την ανθρωπολογική έρευνα που επικεντρώνεται σε συνεργασίες μεταξύ ανθρωπολόγων και άλλων ειδικών με παρόμοιες ανησυχίες με εκείνες των εθνογράφων (βλ. καλλιτέχνες, κοινωνικά κινήματα, ομάδες αυτοοργάνωσης, κοινωνικούς λειτουργούς, κ.α.).
- Αυτός ο τύπος προσέγγισης οδηγεί σε διαλογικούς και συνεργατικούς δρόμους, όπου τα παραδοσιακά υποκείμενα της εθνογραφικής έρευνας δεν γίνονται απλώς πληροφοριοδότες, αλλά και συμπαραγωγοί θεωρίας και εθνογραφικής ανάλυσης.
- *Σκεφτόμαστε-με* τους άλλους και όχι για τους άλλους (Puig de la Bellacasa): συλλογική παραγωγή γνώσης
- Οι εθνογραφικοί στόχοι μετατοπίζονται από την περιγραφή και την ανάλυση, αναπόφευκτα αποστασιοποιημένες πρακτικές, σε μια αναφορά στους τρόπους γνώσης των υποκειμένων. Έτσι προκύπτουν νέοι συνεργατικοί σχηματισμοί, που δίνουν συνοχή στην εθνογραφία (Marcus and Holmes 2008)

Πειραματική εθνογραφία

Παραδοσιακή Εθνογραφία vs Πειραματική Εθνογραφία:

- **Παραδοσιακή Εθνογραφία:** παρατήρηση συμμετοχής, όπου @ ερευνητ@ διατηρεί απόσταση και συλλέγει δεδομένα παρατηρώντας αλληλεπιδράσεις και συμπεριφορές.
- **Πειραματική Εθνογραφία:** ενεργή εμπλοκή και συνεργασία με τα υποκείμενα, όπου τα όρια μεταξύ ερευνητ@ και συμμετεχόντων / συμμετεχουσών θολώνουν. **Συνδυασμός παρατήρησης με συνεργασία.** Συνδιαμόρφωση ερευνητικού πλαισίου μεταξύ εθνογράφων και πληροφοριοδοτ(ρι)ων.

Νέοι ρόλοι:

- **Ερευνητ@:** Γίνονται μέρος της διαδικασίας δημιουργίας γνώσης, μεταμορφώνοντας το πεδίο σε ένα δυναμικό χώρο αμοιβαίας εξερεύνησης και προβληματισμού.
- **Πληροφοριοδότη@:** Οι φωνές τους / εμπειρίες τους / τρόποι απόκτησης γνώσης διαμορφώνουν την έρευνα. “Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς”, αρχή αυτόνομων χώρων διαβίωσης.

Καινοτομίες στην εθνογραφική πειραματική μέθοδο

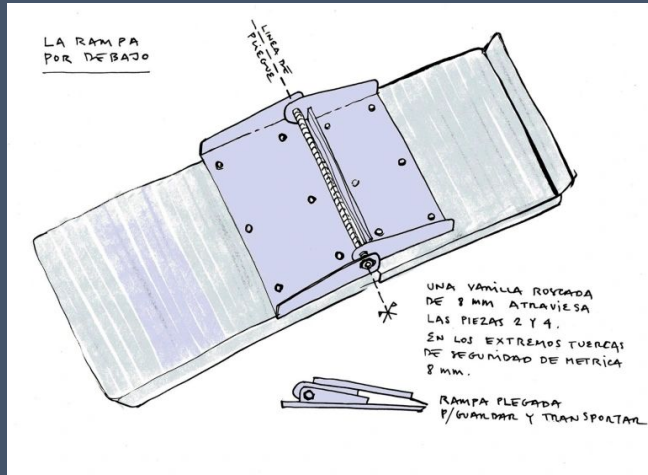
- **Ο Ρόλος των Ψηφιακών Εργαλείων:**
  - Οι ψηφιακές πλατφόρμες, αρχεία και εργαλεία ενσωματώνονται ολοένα και περισσότερο στην ανθρωπολογική έρευνα ως χώροι συνεργασίας και συλλογικής διερεύνησης.
  - Αυτά τα εργαλεία δεν λειτουργούν μόνο ως αποθετήρια, αλλά γίνονται ενεργοί χώροι όπου αναπτύσσονται νέες μέθοδοι και μορφές παρουσίασης δεδομένων.
- **Μεταξύ Παρατήρησης και Πειραματισμού:**
  - Στην πειραματική εθνογραφία, η παρατήρηση δεν αντικαθίσταται αλλά συχνά συνδέεται με τον ενεργό πειραματισμό.
  - Το πεδίο γίνεται ένας χώρος αμοιβαίας δημιουργίας γνώσης, όπου οι ανθρωπολόγοι και οι συμμετέχοντες συμμετέχουν σε μια διαδικασία κοινής ανακάλυψης.
  - Αυτή η προσέγγιση αμφισβητεί τον ιστορικό διαχωρισμό μεταξύ εργαστηριακών πειραματισμών και παρατηρήσεων στο πεδίο, συγχωνεύοντάς τα σε μια ενιαία, συνεργατική διαδικασία.
  - Η επιτόπια έρευνα εμπλουτίζεται με νέα εργαλεία και μεθόδους.

The Labinar, Καλιφόρνια

Συνδυασμός εργαστηρίου + σεμιναρίου στο Πανεπιστήμιο του Berkley, που οργανώνεται από τον Paul Rabinow και τους φοιτητές του. Τακτικές συναντήσεις ανθρωπολόγων, με συμπερίληψη άλλων ειδικοτήτων (πχ. designers, ποιητές, βιβλιοθηκονόμους κ.α.), όπου η έμφαση δίνεται στη συνεργατική παραγωγή γνώσης, ξεφεύγοντας από τα αυστηρά πλαίσια της ακαδημαϊκής γνώσης. Κάθε φορά επιλέγεται ένα θέμα, και η γνώση που αποκομίζεται ή τα ερωτήματα που παραμένουν ανοιχτά, δουλεύονται σε επόμενα "Labinars", σε ερχόμενα εξάμηνα.

En Torno a la Silla, Βαρκελώνη. Συνδημιουργία και κατασκευή τεχνικών λύσεων σε συνεργασία με άτομα με αναπηρία.

Στόχοι:

- βελτίωση της προσβασιμότητας, της ένταξης και της φροντίδας στο αστικό περιβάλλον.
- προώθηση του ανοιχτού υλικού και λογισμικού, με ελεύθερες άδειες, έτσι ώστε η διαδικασία και τα αποτελέσματα να είναι διαθέσιμα μέσω τεκμηρίωσης, όπως βίντεο και οδηγίες.
- Ενσωμάτωση γνώσεων και εμπειριών χρηστ(ρι)ών, διεύρυνση παραγωγής γνώσης και τεχνολογίας.
- Δημιουργία ανοιχτού, συμμετοχικού αστικού χώρου. Δικαίωμα στην πόλη.

Συμμετοχική διαδικασία σχεδιασμού, με τη συνεργασία των χρηστ(ρι)ών σε όλα τα στάδια της κατασκευής, από τη σύλληψη έως τη δοκιμή και την τελική παραγωγή, καθιστώντας τ@ς χρήστ(ρι)ες πρωταγωνιστές της διαδικασίας.

Η πρωτοβουλία αμφισβητεί την παραδοσιακή προσέγγιση των βοηθημάτων για άτομα με αναπηρίες, που συχνά τους μετατρέπει σε παθητικά υποκείμενα χωρίς λόγο.

Η ομάδα σχεδιάζει και κατασκευάζει συλλογικά, χωρίς διαχωρισμό μεταξύ ειδικών και χρηστ(ρι)ών, με βάση βιώσιμες πρακτικές.

The Asthma Files, Καλιφόρνια, Κίνα, Ινδία, Ταϊβάν.

Εθνογραφικό πρότζεκτ όπου οι ανθρωπολόγοι εμπλέκονται ενεργά στη μελέτη των επιτόπου παραδειγμάτων αλλά και στην πρόταση λύσεων. Συλλογή data όχι μόνο με αυτοματοποιημένο τρόπο, αλλά και με επιτόπια έρευνα και συνομιλία με τις τοπικές κοινωνίες, συνεντεύξεις, εργαστήρια κτλ. Εστιάζει στη δημόσια υγεία, βλέποντας τις επιπτώσεις του μολυσμένου αέρα στα αναπνευστικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τοπικές κοινωνίες.

Η εθνογραφική μέθοδος σε άλλα πεδία

Η εθνογραφική μέθοδος πέρα από την ανθρωπολογία

- Οι εθνογραφικές μέθοδοι, που χρησιμοποιούνται από την ανθρωπολογία για την σε βάθος κατανόηση πολιτισμών, εφαρμόζονται πλέον σε διάφορα πεδία όπως η κοινωνιολογία, ο σχεδιασμός και οι επιχειρήσεις.
- Η εθνογραφία προσφέρει “μικρά” δεδομένα (σε αντίστιξη με τα Big Data), δηλαδή πηγαίνει σε βάθος ως προς το πώς και το γιατί.

...σε εταιρικά περιβάλλοντα

- Η εθνογραφία έχει επεκταθεί πέρα από τα παραδοσιακά της όρια στην ανθρωπολογία, βρίσκοντας εφαρμογές σε τομείς όπως η διοίκηση επιχειρήσεων, η δημόσια διοίκηση και οι οργανωτικές σπουδές.
- Αυτή η στροφή αντικατοπτρίζει την αναγνώριση της αποτελεσματικότητας των εθνογραφικών μεθόδων να αναλύουν ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις σε ποικίλα περιβάλλοντα.
- Παραδείγματα εταιρικής εθνογραφίας: δημιουργία "προσωπικοτήτων χρήστη", σενάρια χρήσης και συνεργατικός σχεδιασμός.
- Μεθοδολογίες όπως το UX design, δηλαδή το να λαμβάνουμε υπόψη την εμπειρία των χρηστών σε κάθε στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού ενός προϊόντος ή μιας νέας τεχνολογίας, στηρίζονται σε εθνογραφικά εργαλεία, όπως η μελέτη πεδίου και η παρατήρηση.

Εφαρμογή (app) για την ανάληψη χρημάτων από ΑΤΜ για άτομα με προβλήματα όρασης. Πρότζεκτ του εργαστηρίου καινοτομίας της GFT με την τράπεζα BBVA (Βαρκελώνη 2017)

Για τη δημιουργία εφαρμογής προηγήθηκαν σειρά συναντήσεων και εργαστηρίων όπου συμμετείχαν προγραμματιστές, designers και άτομα με χαμηλή ή καθόλου όραση. Η ενδιαφερόμενη ομάδα μίλησε για τις εμπειρίες της σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο (αυτονόμη χρήση τραπεζικών υπηρεσιών) και με βάση τις ανάγκες και το συλλογικό σχεδιασμό με designers και developers δημιουργήθηκε το app.

...σε περιοχές συγκρούσεων

- Επιτόπια έρευνα με περιορισμούς, ώστε να είναι όσο πιο ασφαλής γίνεται για εθνογράφους και πληροφοριοδότες/ πληροφοριοδότες.
- Αναστοχασμός πάνω στη θεσιακότητα, καθώς η έρευνα μπορεί να αναπαράγει υπάρχουσες ανισότητες ή να ενισχύει την εξουσία που αναπαράγει τις συγκρούσεις.
- Ζητήματα ταυτότητας που μπορεί να περιορίζουν την εθνογραφική μελέτη (πχ φύλο, καταγωγή)

**Ανθρωπολόγοι στο Αφγανιστάν
και το Ιράν, 2007
Ανθρωπολογοποίηση του
Στρατού ή Στρατιωτικοποίηση
της Ανθρωπολογίας;**

Κατά τη διάρκεια του πολέμου στο Αφγανιστάν δαπανήθηκαν δεκάδες εκατομμύρια δολλάρια σε ένα πρόγραμμα του πενταγώνου που έστειλε ανθρωπολόγους και κοινωνικούς επιστήμονες μαζί με τα τάγματα μάχης, ώστε να ερμηνεύουν τις φυλετικές δομές και να αποφεύγουν τις φυλετικές διαφορές. Το εν λόγω πρόγραμμα μείωσε τις θανατηφόρες συγκρούσεις. Όμως κατηγορήθηκε ως “ιεραποστολική ανθρωπολογία” που εκμεταλλεύεται τις κοινωνικές επιστήμες για πολιτικά οφέλη.

...στη φροντίδα και την υγεία

- Οι εθνογραφικές μέθοδοι αποκαλύπτουν ανεπίσημες πρακτικές και λεπτές επικοινωνιακές συμπεριφορές που επηρεάζουν σημαντικά τα αποτελέσματα για τους ασθενείς.
- Τονίζοντας αυτές τις συχνά παραμελημένες πρακτικές, η εθνογραφία προάγει την αυτοανάλυση στους επαγγελματίες υγείας, ενθαρρύνοντας τους να εξετάσουν συμπεριφορές που μπορεί να υποστηρίζουν ή να υπονομεύουν τη φροντίδα των ασθενών.
- Αναστοχασμός πάνω στη θεσιακότητα των εργαζομένων στον τομέα υγείας και στο πώς επηρεάζει την κατανόηση της θέσης/ κουλτούρας/ διαφορών που οφείλονται σε φύλο και καταγωγή, με στόχο τη βελτιστοποίηση της θεραπείας.
- Συνεργασία με ομάδες που έχουν ανάγκη από θεραπεία ώστε να βρεθεί η αποτελεσματικότερη προσέγγιση.

Στο ντοκιμαντέρ Aftershock γίνεται λόγος για τη μητρική θνησιμότητα στις ΗΠΑ, τέσσερις φορές μεγαλύτερη από τις λευκές, εξαιτίας της προκατάληψης απέναντι στις μαύρες γυναίκες
<https://www.youtube.com/watch?v=k63RC0rJEd8>

P A R I S I S burning

Εθνογραφία, ακτιβισμός και φροντίδα

Paris is Burning (1990), εθνογραφικό ντοκιμαντέρ για την κουλτούρα της κοινότητας του ballroom και τα προβλήματα που αντιμετώπιζε: ρατσισμό, ομοφοβία, επιδημία AIDS και εξάρτηση από ουσίες. Ακολουθεί την πιο “παραδοσιακή” ματιά της εξωτερικής παρατήρησης, αλλά ήταν σημαντικό γιατί έκανε την κοινότητα και την κουλτούρα της γνωστή. Αυτό βοήθησε σε θέματα όπως η αντιμετώπιση του στίγματος για τα άτομα που ζουν με HIV και την αντιμετώπιση της πανδημίας του AIDS. <https://www.youtube.com/watch?v=nl7EhpY2yaA&t=2242s>

Στη Νέα Υόρκη η τοπική Black / Latino Queer Community οργάνωνε τα τελευταία πενήντα χρόνια Χορούς (Ballrooms). Εκεί δημιουργούσαν τους “Οίκους / Βασιλικούς” οίκους, που ήταν σαν οικογένειες για τα άτομα αυτά που είχαν απορριφθεί από τις βιολογικές τους οικογένειες.

Επικεφαλής κάθε “οίκου” ήταν η μορφή της “μητέρας”, της πιο παλιάς Drag Queen που έδινε το όνομα στον οίκο και το επώνυμο του οίκου στα “παιδιά” της. Η μητέρα αναλάμβανε τη φροντίδα των παιδιών, βοηθώντας τα τόσο στην τέχνη του drag όσο και παρέχοντας πρακτική βοήθεια, όποτε χρειαζόταν, πχ. στέγαση, συμβουλές κτλ. Οι ΜΚΟ που εστίαζαν στην προστασία από τον ιό HIV συνεργάστηκαν με τις μητέρες οι οποίες ανέλαβαν να μεταδώσουν τις γνώσεις για την προστασία από τον ιό στα παιδιά του οίκου τους.

...σε καλλιτεχνικές πρακτικές

- Η καλλιτεχνική πρακτική συχνά περιλαμβάνει μεθόδους που προέρχονται από την ανθρωπολογία: συνεντεύξεις, παρατήρηση συμμετεχόντων, μελέτη ανθρωπολογικών κειμένων, ανάλυση της πρόσληψης του έργου από διαφορετικές κοινωνικές ομάδες (Marcus & Calzadilla)
- Στα πρότζεκτ που εμπλέκονται με τοπικές κοινότητες, κάνουν επιτόπια έρευνα για τις ανάγκες της κοινότητας, την εμπλέκουν στο πρότζεκτ, καταγράφουν μαρτυρίες κτλ.
- Τελικά αντί να δίνουν τα αποτελέσματα της μελέτης με κείμενο, επικοινωνούν με εικαστικές μεθόδους, όπως ντοκιμαντέρ, εκθέσεις τέχνης, γλυπτά κτλ.
- Όμως: πρέπει να δούμε ποιά είναι τα κίνητρα του καλλιτέχνη στην προσέγγιση του Άλλου. Υπάρχουν ακόμα και σήμερα καλλιτέχνες που τους αντιμετωπίζουν ως κάτι εξωτικό.

Eva and Franco Mattes, Don't follow the wind, 2017. Μελέτη πεδίου πάνω στους εκτοπισμένους της πυρηνικής έκρηξης στη Φουκουσίμα.

Το έργο περιλάμβανε:

- Μελέτη πεδίου στους εκτοπισμένους της ζώνης της πυρηνικής έκρηξης. Τα άτομα αυτά είχαν δικαίωμα να μπουν στη ζώνη για λίγες ώρες κάθε μήνα, ώστε να φροντίσουν τα σπίτια τους. Μετά από την ανάπτυξη σχέσεων με τους καλλιτέχνες, οι ντόπιοι τους "μεταβίβασαν" το δικαίωμα επίσκεψης, ώστε να μπουν μέσα και να κινηματογραφήσουν το χώρο.
- Δημιουργία συλλογικής έκθεσης με άλλους καλλιτέχνες μέσα σε σπίτια της απαγορευμένης ζώνης, η οποία φυσικά δεν είναι επισκέψιμη.
- Εργαστήρια μάσκας με την τοπική κοινότητα, η οποία έφτιαξε με βάση παραδοσιακές τεχνικές μάσκες όπου έβαλαν συσκευές εικονικής πραγματικότητας (VR headsets)
- Εκθέσεις σε όλο τον κόσμο με τα vr headsets όπου μπορούσαν οι επισκέπτες/τριες να περιπλανηθούν στην απαγορευμένη ζώνη φορώντας τις μάσκες, μέσω εικονικής πραγματικότητας
- Website με ηχογράφηση από την απαγορευμένη ζώνη (δεν ακούγεται τίποτα, μόνο ο αέρας)

Jeremy Deller, The Battle of Orgreave Archive (An Injury to One is an Injury to All), 2001. Μελέτη πεδίου πάνω στις κοινότητες των ανθρακωρύχων που είχαν λάβει μέρος στις απεργίες που κατεστάλησαν βίαια το 1984, αναπαράσταση των συγκρούσεων σε συνεργασία με ανθρώπους που είχαν λάβει μέρος σε αυτές και δημιουργία αρχείου για το γεγονός. Διαχείριση του τραύματος της κοινότητας μέσα από την αναπαράσταση

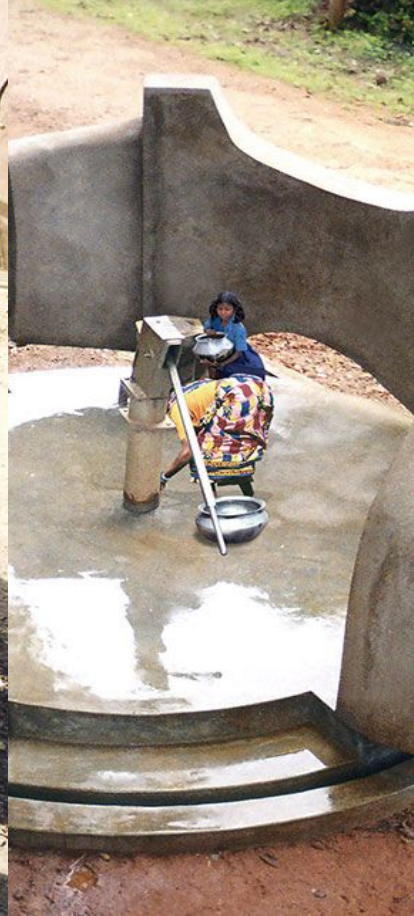

Shaina Anand,
KhirkeeYaan,
2006.
Συμμετοχικό
πρότζεκτ σε
κοινότητα του
New Delhi.
Επικοινωνία
μεταξύ των
κατοίκων μέσα
από τα κλειστά
κυκλώματα
παρακολούθησης
και τις
τηλεοράσεις.

Οδα Projesi, Picnic,
Galata, 2004.

Καλλιτεχνική
κολλεκτίβα που
λειτουργούν σε
επίπεδο γειτονιάς,
διοργανώνοντας
πρότζεκτ με τους
κατοίκους.

DIAA Dialogue Collective, Nalpar, 2000. Δημιουργία βрусών για κοινότητες στην κεντρική Ινδία. Σχεδιασμός και υλοποίηση με βάση τις καθημερινές πρακτικές και ανάγκες των κοινοτήτων, που χρησιμοποιούν τα σημεία αυτά ως τόπους συνεύρεσης και επικοινωνίας.

Ursula Biemann, Devenir Universidad, 2019-2022 Αποαποικιοποίηση της γνώσης

Πανεπιστήμιο βιοποικιλότητας στον Αμαζόνιο. Οι Inga της Κολομβίας κάλεσαν την καλλιτέχνιδα να συνδημιουργήσουν ένα πανεπιστήμιο ιθαγενών, που θα στηρίζεται στις γνώσεις τους και στους στόχους τους για μια οικολογική προσέγγιση, με συμβιωτική σχέση με το περιβάλλον.

Σε αντίθεση με την ανθρωποκεντρική προσέγγιση της Δυσης, ένα μοντέλο εξαγωγής πρώτων υλών χωρίς όρια, στο πανεπιστήμιο αυτό η φύση και ο πολιτισμός βλέπονται ως ένα, και η διατήρηση της βιοποικιλότητας θεωρείται πολύ σημαντική, στο πλαίσιο της διαδραστικότητας του ανθρώπου με τη γη και τα άλλα είδη. <https://vimeo.com/316761337>

